

Příkaz ředitelky č. 4/2018

Věc: Ochrana práv duševního vlastnictví jako výsledku výzkumu, vývoje a inovací nebo vytvořeného jinak na BTÚ

1. Úvod

Všichni pracovníci Biotechnologického ústavu AV ČR, v. v. i. (dále jen BTÚ) jsou povinni dbát na ochranu výsledků výzkumu a vývoje realizovaných v BTÚ nebo s jeho přispěním. Tato směrnice upravuje postupy BTÚ a jeho zaměstnanců v souvislosti se správou duševního vlastnictví, jež vzniklo v souvislosti s činností BTÚ. BTÚ si nárokuje duševní vlastnictví vytvořené jeho zaměstnanci, které následně cíleně předává veřejnosti a spolupracujícím podnikům též formou transferu znalostí*, čímž v souladu s právními předpisy ČR a EU předchází poskytování zakázané veřejné podpory.

2. Vymezení pojmů

1) **Projektem VaVal** se pro účely této směrnice rozumí vymezení úkolů, předpokládaných postupů a výstupů a věcných, časových a finančních, popř. i právních podmínek směřujících k naplnění stanoveného cíle. Cíle, úkoly, postupy a předpokládané výstupy a podmínky projektu jsou vymezeny v dokumentaci projektu. Za projekt pro účely této směrnice je považována i činnost, která směřuje k naplnění výzkumných cílů BTÚ a je financována z institucionálních nebo ostatních zdrojů.

2) **Poskytovatel** je organizační složka státu, územní nebo samosprávný celek, fyzická nebo právnická osoba, popř. orgán EU, mezinárodní či zahraniční instituce, která rozhoduje o poskytnutí prostředků na projekt (dále jen „podpora“) a která tuto podporu poskytuje. Poskytovatel též stanovuje cíle a podmínky pro podávání žádosti o podporu projektu, vyhodnocování a principy řízení projektu.

3) **Uchazeč** je fyzická nebo právnická osoba (popř. i organizační složka státu či organizační jednotka ministerstva), která podává návrh projektu a uchází se o poskytnutí podpory. **Příjemce** je fyzická nebo právnická osoba, v jejíž prospěch bylo poskytovatelem rozhodnuto o přidělení podpory. Vztahy mezi poskytovatelem a příjemcem upravuje písemná **smlouva o poskytnutí podpory vybraného projektu** nebo **rozhodnutí o poskytnutí podpory**.

* „transfer znalostí“ - viz Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C/198/01), resp. z.č. 130/2002 Sb.

4) **Účastníkem projektu/partnerem/spolupříjemcem** je fyzická nebo právnická osoba (popř. i organizační složka státu či organizační jednotka ministerstva), která spolu s příjemcem řeší část projektu a její účast na řešení projektu je vymezena v návrhu projektu. Vztahy mezi příjemcem a účastníkem projektu upravuje písemná **smlouva o účasti na řešení projektu** (smlouva o řešení části projektu), která musí být uzavřena v souladu se smlouvou o poskytnutí podpory a musí na účastníka projektu/partnera přenášet odpovídající povinnosti a řešit majetkové vypořádání výsledků projektu mezi všemi účastníky projektu, popř. jejich řešiteli a členy řešitelských týmů.

5) **Řešitelem/spoluřešitelem** je zaměstnanec BTÚ – vedoucí řešitelského týmu jmenovitě uvedený v projektu/projektové přihlášce. Odpovídá poskytovateli, příjemci i spolupříjemci (pokud je BTÚ v tomto postavení) za věcnou i odbornou stránku řešení projektu a za řádné čerpání přidělených prostředků.

6) **Členové řešitelského týmu** jsou v projektu/projektové přihlášce uvedeni nebo se stanou členy týmu v průběhu řešení projektu a jsou uvedeni v dílčí nebo závěrečné zprávě.

7) **Výsledek VaVal** dosažený na BTÚ může mít povahu hmotné věci a nehmotného statku, jímž může být zejména autorské dílo (např. výzkumná zpráva, kniha, článek, sborník, počítačový program, struktura databáze, audiovizuální dílo aj.), nehmotný předmět práv souvisejících (např. zvukový záznam, zvukově obrazový záznam, obsah databáze), nehmotný předmět průmyslového vlastnictví (např. vynález, technické řešení, průmyslový vzor, zlepšovací návrh), obchodní tajemství a know-how, důvěrná informace, osobní údaj aj. Obecné vymezení těchto pojmů i práv autorů, spoluautorů, původců a spolupůvodců, uživatelů i dalších osob obsahují zvláštní právní předpisy, jejich vymezení a pravidla pro ochranu a nakládání s nimi jako s výsledky VaVal na BTÚ stanoví tato směrnice a zvláštní smlouvy mezi BTÚ a řešiteli či členy řešitelských týmů, účastníky či poskytovateli. Výsledkem VaVal dosaženým na BTÚ je výsledek řešení projektu nebo individuální výstup z řešení (viz bod 3.1 – 3.2 tohoto předpisu).

8) **Využití výsledku VaVal** dosaženého na BTÚ je zejména prodej, pronájem nebo zapůjčení hmotné věci, vytvoření díla, zveřejnění (publikace) výsledku, předání či jiné neveřejné zpřístupnění výsledku třetí osobě, převod práv k nehmotnému výsledku (u těch práv, která jsou převoditelná, což je vyloučeno např. u autorských práv), poskytnutí licence k výkonu práva nehmotný výsledek užít, vklad práva k výsledku do obchodní společnosti nebo jiné právnické osoby.

9) Cílem **ochrany výsledku VaVal** dosaženého na BTÚ je zabránit prozrazení obchodního tajemství, know-how, úniku či zneužití důvěrných informací a osobních údajů, neoprávněné využití výsledku pro soukromý prospěch a jiné porušení zájmů BTÚ ohledně nakládání s tímto výsledkem. Ochrana spočívá ve stanovení povinností v právních předpisech i v této směrnici a ve smlouvách BTÚ s řešiteli, členy řešitelských týmů i s účastníky a poskytovateli, popř. se třetími osobami (např. jako s nabyvateli licence k využití výsledků), s prosazováním jejich dodržování, popř. i v uplatnění sankcí. Evidenci výsledků VaVal zajišťuje pracovník pověřený vedením evidence o publikační činnosti.

10) Pojem **obchodní tajemství** je vymezen v § 504 občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.). Ochrana obchodního tajemství (know-how a obchodních informací) je řešena ve směrnici 2016/943/EU.

11) **Důvěrné informace** jsou takové, které jsou při uzavírání smlouvy jako důvěrné označeny včetně povinnosti mlčenlivosti stanovené ve smlouvě nebo určitým osobám ve zvláštních předpisech.

3. Úprava vlastnických a uživatelských práv a práv k duševnímu vlastnictví k výsledkům výzkumu, vývoje a inovací na BTÚ

1) Za **výsledek projektu** z hlediska autorských práv a práv s nimi souvisejících se považuje závěrečná zpráva/zpráva o řešení projektu, popř. počítačový program (ve strojovém i zdrojovém kódu i s přípravnou a projektovou dokumentací), databáze nebo zvukový záznam či zvukově-obrazový záznam, pokud jsou vytvořeny jako výsledek řešení daného projektu nebo práva k nim v rámci projektu nabyta licencí. Za **individuální výstup z řešení** se považuje vypracování odborných či popularizačních článků, napsání knihy, části knihy, příspěvku ve sborníku, učebního textu, vystoupení na konferenci, v rozhlasu nebo v televizi nebo publikace jiným způsobem, jímž řešitel nebo člen řešitelského týmu zveřejňuje výsledky řešení projektu (o tom, kdo má výsledky řešení publikovat a jak, se členové řešitelského týmu dohodnou, v případě rozporu rozhoduje řešitel); v publikaci však je povinen uvést, že se jedná o výstup z řešení projektu s uvedením jeho názvu (pokud existuje), typu a evidenčního čísla (dedikace), ledaže vydavatel dané publikace dedikaci nepřipouští. Řešitel ani člen řešitelského týmu není oprávněn publikovat či jinak zveřejnit výsledek projektu nebo individuální výstup z řešení až do okamžiku, kdy souhlas se zveřejněním vysloví BTÚ prostřednictvím svého pověřeného zaměstnance, kterým je zpravidla vedoucí příslušné výzkumné skupiny. Podmínkou je posouzení aplikačních a bezpečnostních důsledků zveřejnění výsledku projektu.

2) Za výsledek projektu se z hlediska práv průmyslového vlastnictví považuje vynález, technické řešení, průmyslový vzor nebo zlepšovací návrh, ale i data nebo materiály, které mohou být chráněny formou obchodního tajemství nebo know-how a které byly vytvořeny při řešení projektu BTÚ řešitelem nebo členem řešitelského týmu. Řešitel ani člen řešitelského týmu není oprávněn publikovat výsledek projektu, který i pouze částečně splňuje předpoklady k poskytnutí ochrany průmyslového vlastnictví (např. patentu, zápisu užitného vzoru aj.) nebo má aplikační potenciál mimo publikační činnost řešitele (například software, materiály, vzorky, data z měření) a to od okamžiku vytvoření výsledku až do doby, kdy BTÚ vysloví souhlas se zveřejněním dle postupu popsaného v bodě 3.1 této směrnice.

3) Bez toho, aby byla dotčena možnost publikovat individuální výstup z řešení dle bodu 3.1 této směrnice, vykonává majetková práva autorská k výsledkům projektu a práva související BTÚ jako příjemce, popř. účastník nebo poskytovatel (osobnostní práva autora zůstávají nedotčena), a to od okamžiku, kdy byl výsledek vytvořen. Řešitel nebo člen řešitelského týmu smí takový výsledek projektu využívat výhradně pro potřebu BTÚ, popř. sám v případech volného užití a zákonných licencí stanovených autorským zákonem a třetí osobě není oprávněn bez souhlasu BTÚ poskytnout právo k využívání ani je na třetí osoby převést (u práv, která jsou převoditelná). Práva k výsledkům

projektu jako předmětům průmyslového vlastnictví ve smyslu bodu 3.2 této směrnice patří BTÚ jako příjemci, popř. účastníku nebo poskytovateli, a to od okamžiku uplatnění práva BTÚ a řešitel ani člen řešitelského týmu není oprávněn bez souhlasu BTÚ tato práva třetí osobě převést ani poskytnout právo k využívání, nejsou-li práva řešitele a členů řešitelského týmu upravena jinak zvláštní smlouvou s BTÚ.

4) Řešitel je povinen oznámit každý výsledek VaVal dle bodu 3.2 písemně řediteli předáním vyplněného formuláře „Oznámení o vytvoření výsledku VaVal na Biotechnologickém ústavu AV ČR“, dále jen „Oznámení“, viz Příloha 1. Oznamovací místo potvrdí následně řešiteli písemně přijetí Oznámení. Dnem přijetí se rozumí den převzetí Oznámení, které je bez závad. Pokud Oznámení nesplňuje náležitosti, zejména pokud není dostatečně osvětlena podstata, výhoda, novost řešení, bude řešitel vyzván k doplnění a teprve poté bude potvrzeno přijetí. Dnem přijetí Oznámení začíná běžet 3 měsíční lhůta k uplatnění práva na předmět duševního vlastnictví zaměstnavatelem – BTÚ. Pokud BTÚ do 3 měsíců od přijetí Oznámení neuplatní k výsledku (podnikovému vynálezu či vzoru) práva BTÚ, práva k výsledku přecházejí na původce (řešitele, popř. členy řešitelského týmu), BTÚ však může s původcem uzavřít smlouvu o oprávnění bezúplatně využívat chráněné výsledky, popř. i o účasti BTÚ na příjmech z využití chráněného výsledku. Pokud BTÚ uplatní práva k výsledku, nese náklady na zajištění ochrany BTÚ.

5) Je-li BTÚ účastníkem/partnerem/spoluřešitelem projektu, patří mu příslušný podíl na majetkových právech k výsledku projektu podle velikosti podílu tvůrčí duševní činnosti zaměstnanců BTÚ na takovém výsledku, není-li tento poměr dohodnut jinak ve smlouvě o řešení části projektu podle bodu 2.4 této směrnice.

6) O vkladu výsledku projektu BTÚ do obchodní společnosti či jiné právnické osoby nebo společnosti podle § 2716 NOZ rozhoduje ředitel BTÚ v souladu se všemi zákonnými a rozpočtovými pravidly a s podmínkou vydání písemného souhlasu zřizovatele.

7) Ochrana výsledku projektu, označeného jako obchodní tajemství nebo know-how přináleží výhradně BTÚ. Pokud byla BTÚ při jeho vytvoření v postavení účastníka/partnera/spolupříjemce projektu, přísluší jí příslušný podíl podle poměru její účasti na řešení, není-li tento poměr dohodnut ve smlouvě o řešení části projektu podle bodu 2.4 této směrnice.

8) Obchodní tajemství, know-how BTÚ či důvěrné informace nesmí řešitel ani žádný člen řešitelského týmu, ani žádný jiný pracovník BTÚ zveřejnit, poskytnout ani zpřístupnit třetí osobě. O užití výsledku projektu, jenž je obchodním tajemstvím, know-how, důvěrnou informací rozhoduje ředitel BTÚ, nejsou-li práva řešitele a členů řešitelského týmu upravena jinak zvláštní smlouvou s BTÚ.

9) Řešitel, členové řešitelského týmu a další osoby, které se účastní procesu tvorby, využití nebo ochrany výsledků VaVal na BTÚ, které mají povahu duševního vlastnictví a mají být podle této směrnice utajovány, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které se v souvislosti s utajovaným výsledkem nastanou.

10) Podniky (tedy subjekty vykonávající hospodářskou činnost), které mohou uplatňovat rozhodující vliv na BTÚ, např. jako podílníci nebo členové, nesmí mít přednostní přístup k výsledkům, jichž BTÚ dosáhl.

11) Zaměstnanci jsou povinni v souladu s §16 zákona č. 130/2002 Sb. veřejně šířit výsledky výzkumu a vývoje na nevýlučném a nediskriminačním základě.

4. Dělení výnosů

V případě výnosů z uplatněných práv k duševnímu vlastnictví k výsledkům výzkumu, vývoje a inovací budou tyto po očištění o související náklady rozděleny dle následujícího poměru:

- 20% pro původce/autory předmětu vlastnictví
- 10% licenční fond BTÚ
- 70% BTÚ - se zohledněním až na úroveň skupin v rámci rozpočtu příslušného roku

5. Odpovědnost a sankce

V případě, že řešitel nebo člen řešitelského týmu poruší při řešení projektu nebo při využívání jeho výsledků povinnosti stanovené v této směrnici, v dokumentaci projektu nebo v uzavřené smlouvě, nese plnou odpovědnost za škodu, kterou by tím utrpěl BTÚ, a BTÚ může vůči němu uplatnit postup v souladu s příslušnými ustanoveními uvedených smluv, resp. zákoníku práce a v případě externí osoby v souladu s občanským zákoníkem.

6. Závěrečná ustanovení

1) Tento příkaz nahrazuje Příkaz ředitelky č. 2/2018 ode dne jeho vydání.

2) Tento příkaz je vydáván v souladu s §16 odst. 3 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a Nařízením Komise (EU) č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem.

Ve Vestci dne 9. 5. 2018

doc. RNDr. Jana Pěkníková, CSc.

ředitelka ústavu